

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο

[Η καλλιτεχνική αγωγή στο σχολείο]

Υπάρχει η άποψη πως η καλλιτεχνική αγωγή δεν πρέπει να εννοηθεί ως το άθροισμα των καλλιτεχνικών μαθημάτων, αλλά ως μία σκοπιμότητα: αυτή της καλλιέργειας. Με άλλα λόγια, με την καλλιτεχνική αγωγή ο μαθητής θα μπορεί να προβληματιστεί για την καλλιτεχνική κουλτούρα και θα έχει την ευκαιρία να μάθει πως η τέχνη καλλιεργεί την παιδεία.

Ωστόσο, η καλλιτεχνική κουλτούρα αναμφισβήτητα δεν έχει παιδαγωγικό χαρακτήρα. Αντίθετα, αποκτά παιδαγωγικό χαρακτήρα, όταν κάποιος αντιληφθεί γιατί επιζητεί να μοιάσει στον Πικάσο καθώς και τη σημασία της πράξης του. Όμως, ούτε η μάθηση της τεχνικής του κάρβουνου ούτε και η ικανότητα να διακρίνει κανείς έναν ζωγραφικό πίνακα του 15ου αι. από έναν πίνακα του 18ου αι. έχουν παιδαγωγικό χαρακτήρα.

Επομένως, καλλιτεχνική αγωγή υπάρχει από τη στιγμή που ο μαθητής μαθαίνει από την τέχνη, από τη στιγμή που προσχωρεί συνειδητά σε μια καλλιτεχνική κουλτούρα και μαθαίνει κάτι για τον εαυτό του. Δηλαδή αυτή η μάθηση τού επιτρέπει να επιλύσει προβλήματα, να θέσει ερωτήματα, με λίγα λόγια να ενταχθεί σε μία ανθρώπινη κουλτούρα που προάγει τον στοχασμό. Μια γνώση, ένα αντικείμενο αποκτά παιδαγωγικό χαρακτήρα, όταν ο μαθητής ενεργοποιείται, όταν μαθαίνει από αυτή τη γνώση κάτι που να του δίνει πρόσβαση στον κόσμο και στον εαυτό του και όταν τον γοητεύει. Στην περίπτωση αυτήν ο μαθητής θα συνειδητοποιήσει ότι εισχωρεί σε ένα ιδιαίτερο «πεδίο καλλιέργειας», όχι σε μια μιμητική συγχώνευση, αλλά σε μια στοχαστική απόσταση, προκειμένου να το κατανοήσει.

Ένας μαθητής δε θα αποκτήσει καλλιτεχνική αγωγή ή απλώς αγωγή, επειδή θα τσαλαβουτήσει μέσα στα χρώματα ή θα σκαλίζει ένα κομμάτι ξύλο. Θα αποκτήσει αγωγή, από τη στιγμή που οι δραστηριότητες αυτές θα του επιτρέψουν να συνειδητοποιήσει ότι άλλοι πριν από αυτόν ζωγράφισαν ή έπαιζαν μουσική και ότι αυτές οι δραστηριότητες είναι φορτισμένες με νόημα, ότι δίνουν τη δυνατότητα να κατανοήσουμε τις εποχές, τις ιδέες, τους ανθρώπους. Αγωγή υπάρχει από τη στιγμή που οι δραστηριότητες αυτές θα επιτρέψουν στον μαθητή να συνειδητοποιήσει την απόλαυση του «πράττειν». Μάλιστα, αυτήν την απόλαυση μπορεί να τη μοιραστούν με άλλους, επειδή είναι πηγή διδασκαλίας και δίνει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει κανείς

τον εαυτό του ως ιστορικό υποκείμενο. Τέλος, η καλλιτεχνική αγωγή στο σχολείο συνιστά χειραφέτηση ενός ατόμου.

I. Αρντουέν (2000). *Η καλλιτεχνική αγωγή στο σχολείο*. Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη, 59-61 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80-100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Πότε, σύμφωνα με τη συγγραφέα, η καλλιτεχνική κουλτούρα αποκτά παιδαγωγικό χαρακτήρα; (60 – 80 λέξεις).

(μονάδες 10)

B2.α. Να επισημάνετε με ποιες διαρθρωτικές λέξεις επιτυγχάνεται η νοηματική συνοχή στη δεύτερη παράγραφο (Ωστόσο... χαρακτήρα) του κειμένου.

(μονάδες 2)

B2.β. Ποια σχέση συνοχής δηλώνει η κάθε διαρθρωτική λέξη;

(μονάδες 3)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να γράψετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων, στην οποία να χρησιμοποιήσετε τις εξής λέξεις/φράσεις του κειμένου: τέχνη, ερωτήματα, εποχές, ιδέες, απόλαυση.

(μονάδες 10)

Γ2. «Μια γνώση, ένα αντικείμενο αποκτά παιδαγωγικό χαρακτήρα, όταν ο μαθητής [...] μαθαίνει από αυτή τη γνώση κάτι που να του δίνει πρόσβαση στον κόσμο και στον εαυτό του».

Γ2.α. Στην παραπάνω περίοδο να επισημάνετε την αναφορική πρόταση.

(μονάδες 2)

Γ2.β. Να γράψετε αν η αναφορική πρόταση είναι προσδιοριστική ή παραθετική/προσθετική αιτιολογώντας την επιλογή σας.

(μονάδες 3)